

WELKOM **W**IERDEN

Een sterke samenleving gericht op ontmoeten en ontwikkelen

COALITIEPROGRAMMA
2018 - 2022

Voor u ligt het coalitieprogramma 2018-2022 van de gemeente Wierden. Een kader om de komende jaren blijvend te werken aan een mooiere gemeente.

In dit programma hebben we strategische doelen voor de huidige bestuursperiode geformuleerd. Deze strategische doelen staan niet op zichzelf. Zij krijgen betekenis in en met hun omgeving. Een sterke sociale samenleving waarin samenwerking cruciaal is om resultaten te behalen. Wij willen dat u accenten kunt zetten in wat wij doen en nastreven. Daarover gaan we met elkaar in gesprek.

In dit coalitieprogramma noemen wij de thema's en onderwerpen voor de periode 2018-2022 en leggen uit waar onze ambities liggen. Bij elke van de ambities geven we aan hoe we de komende jaren willen bijdragen aan een toekomstbestendige en nog mooiere gemeente.

Wierden, mei 2018

Alfons Woolderink (fractievoorzitter NEW)

Dirk Getkate (fractievoorzitter CDA)

Coalitieprogramma 2018-2022	4
I Vernieuwing lokale democratie	5
II Sterke sociale samenleving	7
III Duurzame ontwikkeling	11
IV Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling	14
V Prettig wonen en leven	17
VI Financiën	20

Coalitieprogramma 2018-2022

Het programma op hoofdlijnen

Wij zijn trots op onze mooie gemeente en wij zijn zorgzaam voor elkaar. De komende tijd gaan wij met lef en vertrouwen samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en de gemeenteraad op een vernieuwende inspirerende wijze aan de slag met het nog mooier, leefbaarder en toekomstbestendiger maken van onze gemeente.

Wij gaan bijdragen aan een sterke samenleving gericht op ontmoeten en ontwikkelen. De coalitie richt zich niet alleen op de fysieke omgeving, zoals goede en duurzame woningen, veilige wegen en goede sportvoorzieningen, maar vooral ook op de verbinding tussen inwoners en tussen inwoners en het gemeentebestuur. Met dit coalitieprogramma geven wij aan wat onze richting is voor deze periode. Resultaten worden beter inzichtelijk gemaakt.

- ✓ **Inspireren**
- ✓ **Lef**
- ✓ **Trots**
- ✓ **Toegankelijk**
- ✓ **Vernieuwend**
- ✓ **Vertrouwen**
- ✓ **Resultaat**
- ✓ **Duidelijk**

I Vernieuwing lokale democratie

De komende periode brengen wij het college en de raad dichterbij onze inwoners en ondernemers en vice versa. Waar mogelijk geven wij ruimte aan groepen inwoners om zaken zelf te regelen. We gaan mee met de veranderende omstandigheden waarin wij leven. Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeenteraad werken wij aan maatschappelijke opgaven. In het veranderende speelveld van overheid, markt en inwoners levert dit soms spanningen en (juridische) knelpunten op. Dit is voor ons een leerproces en een uitdaging!

Ruimte voor inwoners

Inwoners met eigen ideeën en initiatieven gaan we faciliteren en ondersteunen. We geven inwoners waar het kan mogelijkheden om 'in eigen regie' taken van de gemeente over te nemen, zoals bij de coöperatie Notter-Zuna.

Wij kiezen voor:

- Ondersteunen en faciliteren van inwoners met initiatieven. Ruimte geven aan en ondersteunen van inwoners die in eigen regie taken willen overnemen van de gemeente
- Bestuurlijke experimenten, zoals Baanbrekend, voortzetten en opzetten

We verminderen de regeldruk. Aan veel regels kunnen wij echter niets veranderen. Maar wij kunnen wel uitleggen waarom die regels er zijn. Als er ruimte is kijken we samen met de gemeenteraad of een regel nodig is of juist niet meer.

Wij kiezen voor:

- Doorlopend toetsen of regels nog nodig zijn en of de wijze waarop ze beschreven zijn nog voldoet
- Alert zijn op regels die met elkaar in tegenspraak zijn
- Voorbereiden op de nieuwe Omgevingswet door vereenvoudiging van regels

Samenwerking raad en inwoners

De komende periode ontwikkelen wij een nog verdere samenwerking tussen raad

en inwoners. De gehele raad geeft vorm en inhoud aan dit proces. Het is onze wens de raad naast de kaderstellende en controlerende rol die zij heeft meer te laten functioneren als een platform, waar ideeën bij elkaar komen. Dit betekent dat raadsleden aan de voorkant nog meer betrokken worden bij plannen en initiatieven en hier samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners over sparren.

Wij kiezen voor:

- Procedures aanpassen zodat inwoners, raadsleden en medewerkers in een vroeg stadium met elkaar praten en meedenken over ingrijpende plannen en visies waarover besluiten genomen moeten worden
- Tijdig voorbereiden op de Omgevingswet en met gepaste ambitie invulling geven aan de Omgevingswet. De Omgevingswet staat ook voor de veranderende rol van de overheid en het betrekken van raad en inwoners

Dienstverlening naar inwoners en ondernemers

Om dichterbij de inwoners en ondernemers te staan, zal de werkwijze van de gemeentelijke organisatie ook moeten wijzigen; meer gericht op de behoeften van inwoners en ondernemers en minder op het volgen van de regels. Ook hier is meepraten over plannen en visie beter mogelijk. Wij werken 'Welkom Wierden' de komende periode verder uit. Medewerkers gaan hiervoor meer naar buiten.

I Vernieuwing lokale democratie

Naast aanpassing van de werkwijze vereist dit ook een cultuuromslag binnen de organisatie.

Wij kiezen voor:

- Regelmatig contact met organisaties, zoals inwoners- en ondernemersverenigingen
- Verruiming toegankelijkheid en gebruik gemeentehuis door en voor inwoners onderzoeken
- Verder ontwikkelen en praktische invulling geven aan 'Welkom Wierden'
- Toegankelijker maken van de spreek-, schrijf- en beeldtaal voor verschillende doelgroepen van de gemeente. Denk hierbij aan de website, sociale media, raadsstukken en brieven van de gemeente
- Meten van tevredenheid van inwoners en ondernemers over dienstverlening gemeente
- Hulp bieden aan inwoners en ondernemers bij het aanvragen van vergunningen voor evenementen of andere initiatieven

Raad en college

Om het college in staat te stellen mee te bewegen met inwoners en ondernemers ontwikkelen raad en college met elkaar een nieuwe werkwijze en spreken daarvoor duidelijke kaders af. Wij willen de manier waarop gesprekken en discussies in de raad worden gevoerd veranderen. Er vindt meer onderlinge interactie tussen fracties plaats en we praten meer over hooflijnen en richtingen en minder over details. De momenten waarop raad en college elkaar ontmoeten maken we aantrekkelijker voor inwoners.

Wij kiezen voor:

- Een werkwijze ontwikkelen en vaststellen waarin het college (van de raad) voldoende ruimte krijgt om mee te bewegen met initiatieven van inwoners (meer co-creatie)
- De gemeenteraad ruimte te bieden kaders te stellen en relevante zaken frequent te meten (ontwikkelen van een dashboard, waardoor informatie over voortgang duidelijk en snel beschikbaar is voor de raad)
- In samenspraak met de 'werkgroep werkwijze raad' evalueren en wijzigen van de wijze van vergaderen en informatievoorziening in de gemeenteraad
- Het college is voor iedereen benaderbaar

II Sterke sociale samenleving

Iedereen doet mee, dat is ons motto. Een samenleving waarin iedereen op voet van gelijkheid mee kan doen en waarin de mogelijkheden, talenten en eigen regie van onze inwoners centraal staan: een inclusieve samenleving. In clubs en verenigingen, op school, op het werk of in de buurt. Wij zijn zorgzaam voor iedereen en willen dat iedereen zich veilig kan voelen.

Inclusieve samenleving

We zetten ons in voor een sterke sociale samenleving waarin alle mensen volop kansen krijgen. Door inwoners te motiveren en actief te betrekken bij initiatieven. En door ze met elkaar in contact te brengen.

Wij kiezen voor:

- Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties inhoud te geven aan een inclusieve samenleving

Samen door sport, cultuur en verenigingsleven

'Niet apart maar samen': dat is een belangrijk motto voor sport, cultuur en het verenigingsleven. Door middel van het stimuleren en aanbieden van sport- en beweegactiviteiten, kunst en cultuur willen we een gezonde(re) leefstijl van onze inwoners bevorderen en de leefbaarheid vergroten. Daarnaast is sport, kunst en cultuur belangrijk als bindend element en draagt het bij aan persoonlijke ontplooiing en aan een vitale samenleving. Deze kracht willen we behouden en waar mogelijk verder uitbouwen.

Wij kiezen voor:

- Meer samenhang aanbrengen tussen sport, kunst en cultuur door lokaal samenwerken te stimuleren
- Het faciliteren van de binnensport in Wierden met voldoende voorzieningen en beschikbaarheid. Voor het gymlokaal aan de Wilhelminastraat gaan wij op zoek naar een alternatieve voorziening. Daarbij kijken we ook naar samenhang met ontwikkelingen bij de Passie en mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik
- Samen met sportverenigingen en iedereen

die mee wil praten invulling geven aan een nieuw sport- en beweegbeleid

- Samen met betrokken partijen en iedereen die mee wil praten invulling geven aan een nieuw kunst- en cultuur beleid

Vrijwilligerswerk, de onmisbare schakel

Het vrijwilligerswerk en de mantelzorg vervullen een zeer belangrijke functie in onze samenleving. Wij erkennen en waarderen de inzet van de vele vrijwilligers, in de zorg voor een ander, voor hun eigen woon en leefomgeving en/of voor de (sport)verenigingen. Zonder vrijwilligers staat onze gemeente stil.

Wij kiezen voor:

- Op zoek gaan naar nieuwe creatieve vormen van vrijwilligerswerk die nog beter aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van potentiële vrijwilligers.
- Het werven en behouden van jonge vrijwilligers
- Het blijven ondersteunen van voorzieningen en initiatieven gedragen door vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties

Inwoners met initiatieven

Het is belangrijk dat inwoners niet alleen zo vroeg mogelijk betrokken worden bij (nieuw) beleid van de gemeente, maar dat ze zelf ook mee mogen beslissen over hun eigen leefomgeving. Hiervoor maken wij gebruik van Wijksaam en zullen dit verder uitbouwen.

Wij kiezen voor:

- Het doorontwikkelen van het inwonersbudget 'Wijk in actie' tot een systematiek waarbij inwoners de zeggenschap krijgen over inzet en besteding van het budget

II Sterke sociale samenleving

- Het doorontwikkelen van inwonersinitiatieven. Niet alleen door het geven van geld, maar ook door een goede samenwerking tussen gemeente en initiatiefnemers

Jeugd en Onderwijs

In onze gemeente scheppen we de juiste randvoorwaarden voor talentontwikkeling van kinderen en jongeren. Goed onderwijs biedt alle kinderen en jongeren de kans om hun talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners. Wij gaan samen met het onderwijs werken aan een doorgaande leer- en ontwikkellijn.

Wij kiezen voor:

- Bevorderen dat kinderen en jongeren vanuit speciaal onderwijs via sportverenigingen en buitenschoolse activiteiten worden opgenomen in de sociale netwerken van de gemeente Wierden
- Goede overgang van voorschoolse voorzieningen naar basisschool. Van basisschool naar voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs
- Extra aandacht voor jongeren die van het speciaal onderwijs komen en voor het versterken van de overgang van beroepsonderwijs naar werk
- Het invoeren van een kindergemeenteraad voor leerlingen van groep 7 en 8 die jaarlijks aan de slag gaat met het bedenken van concrete plannen die in de gemeente uitgevoerd kunnen worden. De kindergemeenteraad neemt zelf een politiek besluit over de plannen binnen nog op te stellen kaders
- De uitwerking van het jeugdbeleid samen vorm te geven met de jeugd
- Samen met het bestuur van de Passie werken aan het mogelijk maken van permanente huisvesting
- Het opstarten van het proces om een nieuwe huisvesting voor de scholen Talenter en Wegwijzer in Enter op termijn mogelijk te maken

De juiste (preventieve) zorg op de juiste plek

Wij zien de kracht van onze inwoners. Het merendeel redt zich uitstekend. Maar er is ook een groep inwoners die ondersteuning nodig heeft. Deze groep faciliteren we vanuit onze zorg en verantwoordelijkheid voor een sterke sociale gemeente.

Door meer in te zetten op preventie wordt de kwaliteit van leven van alle inwoners verbeterd en verwachten we dat er minder zware en specialistische ondersteuning nodig is. Inwoners kunnen zo langer en beter participeren. Hierbij onderzoeken we of een verdere ontschotting van budgetten kan leiden tot een betere preventie.

We zorgen ervoor dat degenen die het echt nodig hebben ondersteuning krijgen. Daarbij staat de ondersteuningsbehoefte van de inwoner en een integrale aanpak voorop. Passende zorg en ondersteuning is het uitgangspunt. We zijn ons er van bewust dat er ook mensen zijn die geen hulpvraag stellen, geen hulp aanvaarden of ernstig in hun eigen kracht zijn beperkt. Juist deze mensen benaderen wij actief en bieden wij professionele ondersteuning op maat. Wij hebben nadrukkelijk oog voor de meest kwetsbare inwoners die blijvend ondersteuning nodig hebben.

Wij kiezen voor:

- Meer en vernieuwend inzetten op preventie samen met onze inwoners en maatschappelijke partners
- Het onderzoeken of een verdere ontschotting van budgetten kan leiden tot een meer adequate inzet van middelen
- Het uitgangspunt dat wie hulp nodig heeft het (tijdig) krijgt. Niet het budget, maar de persoon is leidend in de zorgvraag
- Aandacht voor inwoners die in de knel komen
- Goede bewaking van de kwaliteit van de zorg
- Een goede financiële basis met ruimte voor aanpassingen indien de kwaliteit van zorg en/of beter maatwerk voor

inwoners hierom vragen

- In regionaal verband (Samen14) een actieve bijdrage leveren aan de nieuwe manier van inkopen van Wmo en jeugdhulp, waarbij resultaatgericht werken en integraal werken rond de inwoner en het gezin centraal staan
- Twentse samenwerking voor optimale kwaliteit en efficiency van de zorg. Hierbij de middelen maximaal inzetten voor directe zorg en de bureaucratie verder terugdringen
- Samen met marktpartijen de doorlooptijd van zorgaanvragen verkorten

Mens centraal, niet de regel

Uitgangspunt is denken en werken vanuit de inwoners. Aandachtsgebieden als schulden, werkloosheid, eenzaamheid, verslaving, opvoedings- en scholingsproblemen staan niet los van elkaar. We willen de dienstverlening vormgeven volgens de uitgangspunten: mensgericht, inwoner centraal, minder systemen en bureaucratie, doen wat nodig is. Financiële stromen mogen een samenhangende benadering niet in de weg staan. Dat alles kan de gemeente niet alleen. Dat moet samen met ondernemers, inwoners, maatschappelijke organisaties en verenigingen. We stimuleren structureel dat zo veel als mogelijk bijstandsgerechtigden een maatschappelijke bijdrage leveren. De gemeente geeft daarbij het goede voorbeeld door zelf mogelijkheden te bieden aan inwoners. Daarbij richten we ons op iedereen die aan de kant staat. Ook voor inwoners waar betaald werk een brug te ver is, is participatie van belang. We zoeken naar creatieve nieuwe oplossingen als het gaat om het bieden van zinvolle werkplekken aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. We kijken naar kansen en willen iedereen een positief perspectief bieden. Daarbij is er ook aandacht voor inwoners die al lang langs de zijlijn staan. Niet meedoen is geen optie.

Wij kiezen voor:

- Inwoners een beschutte werkomgeving bieden indien dit nodig is, en als het kan zo regulier mogelijk werk. Daarbij werken wij samen met ondernemingen en maatschappelijke organisaties

- Bijstandsgerechtigden perspectief te bieden door hen te stimuleren naar vermogen een bijdrage te leveren aan de samenleving
- Dat de gemeente zelf werkplekken aanbiedt en mogelijkheden aan inwoners met een beperking en met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Het samen met de gemeenteraad bepalen of wij alleen het toegewezen rijks-geld inzetten voor participatie of daar meer in willen en kunnen betekenen

Sociale veiligheid

Een veilige gemeente bereiken we alleen als we hier samen aan werken. Veiligheid komt er niet als we alle regels precies volgen, maar als inwoners zich daarvoor inzetten. Een sterke samenleving waarin we omzien naar elkaar en waarin vrijwilligers zich actief inzetten. Samen zijn we verantwoordelijk voor onze eigen leefomgeving, dat is waar het in de (eigen) kern om draait.

De gemeente heeft op het gebied van veiligheid een regierol en brengt partijen bij elkaar. De aanpak van veiligheidsproblemen vraagt een goede samenwerking met zorginstellingen en andere maatschappelijke partners. Daarnaast ondersteunen wij initiatieven waarbij inwoners, politie en gemeente met elkaar in gesprek gaan over veiligheid in de buurten. Wij informeren inwoners over preventieve maatregelen en stimuleren het meedenken en werken aan het oplossen van veiligheidsvraagstukken. We zetten in op buurtpreventieteam of de inzet van sociale media om het veiligheidsgevoel te vergroten. Activiteiten als die van de vrijwillige brandweer en vrijwilligers op evenementen zijn daarbij hard nodig en worden ondersteund (EHBO/verkeersregelaars/wegwijzers/ etc.).

Wij kiezen voor:

- Motiveren van inwoners om deel te nemen aan buurtwachten, buurtpreventieteam en het gebruik maken van sociale media (buurt-apps) om het veiligheidsgevoel te vergroten

III Duurzame ontwikkeling

Wij gaan volop voor duurzaamheid. Wierden wordt een toekomstbestendige gemeente en we bereiken de klimaatdoelen. Daarbij is duurzaamheid niet iets dat op zichzelf staat. Het is verbonden met alle sociaal-economische en ruimtelijke thema's die in de gemeente spelen. Net als bestuurlijke vernieuwing vormt duurzaamheid een rode draad bij alles wat we doen. Het maakt deel uit van al het beleid in Wierden.

Samen werken aan duurzaamheid, wij geven het goede voorbeeld

Duurzaamheid is niet iets dat wordt afgevinkt, maar waar voortdurend en concreet inhoud aan wordt gegeven. De gemeente geeft daarbij het goede voorbeeld. Inwoners en ondernemers staan daarbij niet aan de zijlijn, maar zijn zich bewust van de noodzaak om duurzaam te leven, en worden betrokken bij de manier waarop die doelen worden bereikt. Voor het bereiken van duurzaamheidsdoelen is ook lef en duidelijke stellingname nodig, waarbij niet

alleen wordt gekeken naar regelgeving en certificaten, maar vooral naar de effecten die we willen bereiken. Dit vraagt om het maken van duidelijke keuzes. Duurzaamheid is een gezamenlijke opgave en een uitdaging voor iedereen in Wierden.

Wij kiezen voor:

- De gemeente Wierden als voorbeeld voor inwoners en ondernemers
- Duurzaam en circulair denken en doen, motiveren bij inwoners en ondernemers

Duurzame ontwikkelingsdoelen vastgelegd door de Verenigde Naties hebben betrekking op de meest urgente problemen in de wereld

Global Goals

Bij de manier waarop we duurzaamheid in beleid en plannen uitwerken sluiten we aan bij de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties (ook wel 'Sustainable Development Goals').

Wij kiezen voor:

- Samen met de gemeenteraad, inwoners en ondernemers werken aan een toekomstbestendig Wierden en een betere wereld op basis van de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN (Sustainable Development Goals)
- Samen met inwoners en ondernemers een prestatiedashboard maken, waarop de voortgang van duurzame doelstellingen gevolgd kan worden

Energie en klimaat

Wij zien een grote opgave als het gaat om het halen van de energie- en klimaatdoelen. Wij willen niet afwachten en doorschuiven, maar in deze raadsperiode belangrijke stappen zetten.

Wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van overstromingen raken steeds vaker ons dagelijks leven. Wij zetten ons in voor meer blauw en groen in onze leefomgeving om in de toekomst schade te beperken.

Onze ambitie is om versneld onafhankelijk van het aardgas te worden. Uitgangspunt is dat nieuwbouwprojecten zodanig worden ontworpen en gerealiseerd, dat deze niet afhankelijk zijn van aardgas. Ook in de bestaande bouw worden de komende periode stappen gezet om op termijn een aardgasloze gemeente te worden. Daarvoor zoeken wij de samenwerking op, binnen en buiten de gemeente.

Wij kiezen voor:

- Nieuwbouwplannen mogen niet meer afhankelijk zijn van aardgas
- Bestaande bouw versneld onafhankelijk maken van aardgas en daar waar mogelijk gebruik maken van ondersteuning die daarvoor door Rijk en provincie wordt geboden

Onze ambitie is de vastgestelde doelstelling voor duurzame energieopwekking te halen. Daarvoor zijn naast zonnepanelen op daken en benutting van biomassa uit natuur- en landschap, ook grootschalige duurzame energieprojecten noodzakelijk. Deze energieprojecten moeten niet alleen bijdragen aan de ambitie voor duurzame energie en voldoen aan wet- en regelgeving, maar vooral ook kunnen rekenen op voldoende draagvlak onder en betrokkenheid van onze inwoners. Wij willen bevorderen dat grootschalige energieprojecten waarde toevoegen aan de omgeving en de lokale gemeenschap

Ook zoeken we een goede balans bij het inpassen van deze projecten in ons mooie landschap. Agrarische gronden mogen niet onbeperkt opgeofferd worden voor zonnenvelden. Voor zonnenvelden willen wij op korte termijn een beleidskader ontwikkelen.

Wij kiezen ervoor voorlopig geen grote windmolens in onze gemeente toe te staan. We gaan eerst op zoek naar andere mogelijkheden. Wij volgen de innovaties op het gebied van windenergie op de voet. Grote windmolens zijn voor ons alleen aanvaardbaar wanneer blijkt dat wij op een andere acceptabele manier onze doelen niet kunnen halen. In dat geval houden we zorgvuldig rekening met alle aspecten en belangen, zoals gezondheidsrisico's voor onze inwoners.

Duurzame energiebronnen hebben vaak een uitgesproken wisselend productie-karakter. De levering van en vraag naar energie zijn niet altijd in evenwicht. De ontwikkeling van vormen van tijdelijke opslag van energie (lokaal en regionaal) is daarom van groot belang. Op daarvoor geschikte plekken willen wij in onze gemeente duurzame vormen van tijdelijke energieopslag mogelijk maken.

Onze activiteiten stemmen we in Twents verband af op de Twentse energiestrategie en we sluiten daar waar mogelijk aan op programma Nieuwe Energie Overijssel.

III Duurzame ontwikkeling

Wij kiezen voor:

- Mogelijk maken van grootschalige duurzame energieopwekking in onze gemeente, zodat de door de gemeenteraad vastgestelde doelen worden bereikt. Daarbij kiezen wij voorlopig niet voor grote windmolens
- Bevorderen en stimuleren dat duurzame energie in de gemeente wordt opgewekt door zonnepanelen op daken en benutting van biomassa (snoeiafval) dat vrijkomt bij natuur en landschapsonderhoud en groenbeheer
- Grootschalige vormen van duurzame energieopwekking in onze gemeente koppelen aan het creëren van meerwaarde voor de omgeving, mens en samenleving
- Het op korte termijn beleid maken voor zonnevelden
- Volgen ontwikkelingen tijdelijke opslag van energie en dit op geschikte plekken mogelijk maken
- Onderzoeken of participatie van de gemeente Wierden in grootschalige energieprojecten elders mogelijk is
- Zoveel mogelijk voorkomen van verstening bij aanpassingen van bestaande wijken en realisatie van nieuwe wijken; meer groen in woonwijken en op bedrijventerreinen (klimaat-adaptief inrichten).
- Straatverlichting bij vervanging voorzien van LED-lampen

Circulaire samenleving, afval en asbest

Wij streven naar een circulaire maatschappij, met een gesloten kringloop, gebaseerd op hernieuwbaarheid en hergebruik. Het zo lang mogelijk in omloop houden van producten en materialen draagt bij aan het voorkomen van uitputting van de aarde. Afval is geen afval, maar grondstof en energie. Een circulaire maatschappij reikt ook verder en heeft ook betrekking op sociale en economische thema's. De komende periode ontwikkelen wij hiervoor een samenhangend beleid en bijbehorende aanpak.

Wij kiezen voor:

- Samen met inwoners en ondernemers ontwikkelen van een samenhangend actieprogramma voor een circulaire samenleving
- Reststromen die in de gemeente vrijkomen zoveel mogelijk nuttig hergebruiken
- Duurzaam ontwikkelen van bedrijventerrein de Elsmoat (2e fase)

Het systeem van gescheiden afvalinzameling wordt gemonitord en geoptimaliseerd. Het goed informeren van onze inwoners hierover heeft prioriteit. Wij gaan voor een goede verdeling van kosten als het gaat om de inzameling van huishoudelijk afval. Het recent ingevoerde systeem van inzameling van huishoudelijk afval (Diftar) zal in 2018 worden geëvalueerd, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de tarieven.

Wij kiezen voor:

- Het actief communiceren met inwoners van de prestaties van het nieuwe systeem van afvalinzameling
- Na de evaluatie van Diftar eind 2018 zoeken naar een voor onze inwoners rechtvaardige verdeling van kosten van inzameling van huishoudelijk afval

Het verbod op asbestdaken in 2024 heeft grote consequenties voor onze inwoners en ondernemers. Het combineren van deze opgave met de aanpak van de erfenisproblematiek in het landelijk gebied, de integrale gebiedsontwikkelingen en de energie-opgave ligt voor de hand. Als het gaat om saneren van asbestdaken zetten wij ons in, om kansen waarvan inwoners en ondernemers kunnen profiteren, te creëren en te benutten. Daarvoor zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking op met de provincie Overijssel.

Wij kiezen voor:

- Samen met de provincie Overijssel kansen creëren voor het saneren van asbestdaken

IV Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling

Wij vinden een eerlijke economie belangrijk, een economie waarin mensen kunnen profiteren van een goed economisch klimaat en de kans krijgen om met hun talenten een eerlijk inkomen te verwerven. Dit betekent ook rekening houden met leefbaarheid en de leefomgeving. Ondernemers werken waar dat kan samen met onderwijsinstellingen en overheden. In een eerlijke economie houden we ook rekening met de andere taken die mensen naast hun werk in het leven hebben, zoals mantelzorg of vrijwilligerswerk. Kortom, wij willen goed zorgen voor wat van waarde is, de lokale economie stimuleren en de werkgelegenheid laten groeien.

Goed ondernemersklimaat

We vinden een aantrekkelijk ondernemersklimaat in onze gemeente van groot belang. Ondernemers moeten zich prettig voelen in onze gemeente.

Lokale ondernemers maken zelf de belangrijkste keuzes. Maar de gemeente Wierden kan wel bepaalde randvoorwaarden scheppen voor het stimuleren van een florerende plaatselijke economie en ondernemers ondersteunen door bijvoorbeeld de regeldruk te verminderen en een gunstig vergunningbeleid te voeren.

Samen met ondernemers houden we onze bedrijventerreinen vitaal en toekomstbestendig (revitalisering). Bij bestaande bedrijventerreinen en de verdere ontwikkeling van bedrijventerrein de Elsmoat (2e fase) zoeken wij naar kansen voor verduurzaming.

De komende periode werken wij samen met ondernemers een daadkrachtige en vooruitstrevende retailvisie uit. Dit doen we in samenhang met het city-marketingplan. Daarnaast onderzoeken we op welke wijze het huidige systeem van reclamebelasting functioneert en kan worden verbeterd.

We bieden voldoende ruimte voor ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme. We werken daarvoor nauw samen in de regio.

Wij vinden dat ondernemers in de gemeente Wierden vaker dan nu het geval is de

ruimte moeten krijgen om hun winkel ook op zondag open te stellen. Ons uitgangspunt is een evenwichtige invulling van deze openstelling. Wij respecteren zowel de inwoners en ondernemers die hechten aan zondagsrust, als diegene die daar geen waarde aan hechten. Daarnaast voelen wij ons medeverantwoordelijk voor een goed sociaal-maatschappelijk en economisch evenwicht. Ruimere winkelopstelling moet gepaard gaan met een evenwichtige winkelopstelling gedurende de gehele week en een divers winkelaanbod.

Om dit te bereiken gaan wij op zeer korte termijn met ondernemers in gesprek over de invulling van de zondagsopenstelling. De gesprekken gaan zowel over de precieze toegestane openingstijden als over het aantal zondagen waarop de winkels geopend mogen zijn. Uitgangspunt is een onderscheid tussen winkels in levensmiddelen en overige winkels. Winkels in levensmiddelen hebben de mogelijkheid om op elke zondag open te zijn. Het aantal zondagen per jaar dat de overige winkels open mogen zijn, wordt voorlopig gemaximeerd op 12. Openstelling op zondag is mogelijk tussen 12.00 en 18.00 uur. Op de christelijke feestdagen Eerste Kerstdag, Eerste Paasdag en Eerste Pinksterdag is openstelling van winkels niet toegestaan.

Het is onze bedoeling om het voorstel voor de verordening in het najaar van 2018 in de gemeenteraad vast te stellen. In het najaar van 2019 vindt evaluatie plaats, indien mogelijk gekoppeld aan de nieuwe retailvisie.

IV Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling

Naast het controleren van ondernemers op naleving van wet- en regelgeving faciliteren wij ondernemers als het gaat om kennis van die wet- en regelgeving. Ook helpen wij bij keuzes op het gebied van duurzaamheid en sociaal ondernemerschap.

Samen met ondernemers en inwoners geven wij invulling aan een eerlijke circulaire economie. Onder meer door elkaar te inspireren en gezamenlijk initiatieven op te starten en uit te voeren. Voorbeelden zijn het creëren van werkervaringsplaatsen, het koppelen van vrijwilligersorganisaties aan bedrijven en het uitvoeren van pilots waarin we de circulaire economie in de praktijk vorm en inhoud geven.

Wij kiezen voor:

- Revitalisering en benutten kansen verduurzaming bestaande bedrijventerreinen en bedrijventerrein de Elsmoat (2e fase)
- Een ambitieuze en vooruitstrevende retailvisie voor Wierden en Enter
- Ondersteunen van ondernemers als het gaat om kennis van wet- en regelgeving en hen op weg helpen bij keuzes die zij moeten maken als het gaat om duurzaamheid en sociaal ondernemerschap
- Samen met bedrijven en inwoners invulling geven aan een eerlijke circulaire economie waarin ook sociale en ecologische waarden meetellen. De komende periode willen wij elkaar inspireren en hiervoor gezamenlijke initiatieven opzetten
- Bij gemeentelijke investeringen zetten wij in op concrete sociale winst (return on investment) naast het 'gewone' rendement

Regionale samenwerking en Agenda voor Twente

Als gemeente kunnen we een beperkt deel van de economie beïnvloeden. Veel mensen werken in het midden- en kleinbedrijf (MKB), dat in belangrijke mate afhankelijk is van lokale en regionale keuzes en ontwikkelingen. Voor een economisch sterke gemeente is een goede samenwerking in

de Regio Twente belangrijk. Wanneer daarvoor onze gemeente kansen liggen, zetten wij ons maximaal in om deze te benutten. Samenwerking in de regio verhoogt de kans op subsidies en cofinanciering.

Wij kiezen voor:

- Samenwerken in de Regio Twente en benutten van kansen die zich in dat verband voor onze gemeente voordoen
- Het steunen van de Agenda voor Twente en ons inzetten voor een succesvolle uitvoering

Gebiedsontwikkelingen

Onze gemeente heeft met Hoge Hexel, Notter-Zuna, Rectum-Ypelo, Enterbroek en Zuidermaten-Bullenaarshoek een groot en mooi buitengebied. Daar zijn we trots op! Toch staan we voor grote opgaven en staan verschillende functies onder druk. Bijvoorbeeld als het gaat om het perspectief voor onze agrariërs, de leefbaarheid in de buurtschappen, asbest, landschap en de ervenproblematiek.

Wij blijven ons inzetten voor een vitaal landelijk gebied. Dit onder meer door het faciliteren en uitvoeren van innovatieve gebiedsontwikkelingen. Gebiedsprocessen leiden tot meer betrokkenheid van inwoners en ondernemers en een betere samenwerking tussen de gemeentelijke organisatie. Door thema's te verbinden en samen op zoek te gaan naar nieuwe lokale 'verdienmodellen', dragen deze processen ook bij aan de verbinding tussen de kernen, het landelijk gebied en de creëren van nieuwe financieringsvormen.

Samen met inwoners en ondernemers werken we aan een toekomstbestendige agrarische sector. De agrarische sector is belangrijk voor onze gemeente. Deze sector staat voor grote uitdagingen, zoals verduurzaming, gronduitputting, bodemvruchtbaarheid, natuur-inclusieve landbouw, globalisering, voedselvoorziening,

klimaatopgaven, energievoorziening en biodiversiteit. Dit zijn bedreigingen, maar het biedt ook kansen en vraagt om een gemeentelijk standpunt.

De zoektocht naar een goede balans tussen economie en natuur en landschap speelt ook rond onze natuurgebieden, zoals het Wierdense veld. In het gebiedsproces dat daar loopt willen wij samen met agrariërs, inwoners en gebiedspartners zoeken naar een nieuwe duurzame situatie. Van belang daarbij zijn een passende compensatie en voldoende toekomstperspectief voor ondernemers in het gebied.

Activiteiten in de ondergrond bepalen mede welke mogelijkheden en beperkingen er zijn als het gaat om de ontwikkeling van onze gemeente. De drinkwaterwinningen zijn daar een voorbeeld van. Samen met andere gemeenten, het waterschap, de agrarische sector, natuurorganisaties en het drinkwaterbedrijf gaan wij de komende jaren onze gemeentelijke rol bij activiteiten in de ondergrond verder vorm geven.

Daar waar voor het uitvoeren van beleid voor het landelijk gebied samenwerking met andere gemeenten en gebiedspartners (schaal)voordelen oplevert, maken wij daar gebruik van bestaande platforms.

Wij kiezen voor:

- Voortzetten en verder ontwikkelen van bestaande en nieuwe proeftuinen voor gebiedsontwikkeling, waarin verschillende maatschappelijke thema's worden verbonden
- Bij het bereiken van maatschappelijke doelen kiezen we daar waar mogelijk voor publiek-private financieringsvormen
- Het blijven koppelen van de woningbouwbehoefte aan de sloop van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing op erven
- Actief participeren in en faciliteren van het gebiedsproces A1-zone, waardoor inwoners en bedrijven daarvan optimaal kunnen profiteren
- Borgen van langjarig landschapsbeheer als vervolg op het systeem van Groene en Blauwe Diensten

- Verder ontwikkelen van Baanbrekend Landschap tot een structurele werkwijze
- Bij de uitwerking van de opgaven voor de natuurgebieden Wierdense veld en Zuna-sche heide nadrukkelijk te letten op de belangen van omliggende agrariërs en op zoek te gaan naar nieuwe verbindingen
- Voortzetten van de samenwerking met andere gemeenten en gebiedspartners in kader van de Groene Metropool Twente op basis van "coalition of the willing"

V Prettig wonen en leven

Iedereen in Wierden kan samen prettig en veilig (blijven) wonen. We zien om naar elkaar en kunnen elkaar ontmoeten. Mensen voelen zich verbonden met elkaar, zowel in de kernen als in de buurtschappen. Plaatsen waar mensen elkaar ontmoeten, zoals de Kulturhusen, hebben hierin een belangrijke functie.

Voldoende passende woningen en mogelijkheden voor nieuwbouw van woningen

Wij bevorderen dat er voldoende woningen voor alle doelgroepen zijn, zodat er invulling wordt gegeven aan de vraag naar passende en betaalbare woonruimte. We experimenteren met nieuwe woonconcepten en zetten in op het bouwen van flexibele en duurzame woningen voor zowel starters als senioren.

Wij kiezen voor:

- Voldoende mogelijkheden creëren voor woningbouw, zodat er voldoende passende woningen beschikbaar zijn voor jong en oud en specifieke doelgroepen
- Samen met inwoners en ondernemers/projectontwikkelaars ontwikkelen van voorstellen om woningbouw mogelijk te maken, als eerste in De Berghorst en in aanvulling hierop Zuidbroek, Kleen Esch en Zenderink. Wij voeren daarvoor een actieve lobby richting provincie over het uitbreiden van het woningbouwcontinent
- Samen met de woningstichting Regge-woon werken aan duurzame prestatieafspraken en deze te bespreken met de gemeenteraad

Toekomstbestendig wonen

Wij kijken actief naar de toekomstbestendigheid van de bestaande woningvoorraad. Deze woningen staan in een veilige en groene omgeving, zowel in Enter als in Wierden, als in de buurtschappen. Rond de woningen is voldoende ruimte om te ontspannen en te recreëren. Dit vraagt om goede voorzieningen zoals veilige speel- en ontmoetingsplekken waarbij rekening wordt

gehouden met de diversiteit van onze samenleving. In de kernen en buurtschappen zorgen wij samen met inwoners voor voldoende groen waarbij we rekening houden met klimaatadaptie en biodiversiteit.

Wij zijn voorstander van woonvormen die het mogelijk maken dat mensen die in het buitengebied wonen, daar kunnen blijven wonen ook als ze ouder worden. Dit in relatie tot de problematiek op (voormalige) agrarische erven.

Wij kiezen voor:

- Bevorderen dat woningen in het buitengebied generatiebestendig worden ge- en verbouwd (kleinschaliger kunnen blijven wonen)
- In wijken, straten en op pleinen meer ruimte te geven aan een groene inrichting
- Inwoners stimuleren hun eigen tuinen meer groen (klimaat adaptief) in te richten
- Inzetten op toekomstbestendigheid (o.a. gasloos) van de bestaande woningvoorraad

Prettige woon en -leefomgeving

De grote wegen en spoorwegen in en rond Wierden worden in toenemende mate ervaren als een bron van overlast. De woonomgeving van Enter ligt dicht bij de A1 en inwoners daar ondervinden overlast. Wij willen er alles aan doen de hinder van die wegen zoveel mogelijk te beperken.

Wij kiezen voor:

- Hinder van wegen en spoorwegen zoveel mogelijk beperken
- Actief zoeken naar mogelijkheden om op termijn geluidwerende maatregelen langs de A1 bij Enter te realiseren. Het gebiedsproces A1-zone zien wij hiervoor als kans

Onderhoud aan de openbare ruimte wordt integraal aangepakt. Dat betekent indien mogelijk een combinatie van o.a. riool, wegen en groen, zodat de goede dingen in één keer worden uitgevoerd.

Wij kiezen voor:

- Minimaal de wettelijke verplichtingen op het gebied van de openbare ruimte nakomen, dit betekent dat er jaarlijks integraal onderhoud plaats vindt aan wegen, riool, groen en overige openbare ruimte. Bij beheer van de openbare ruimte passen wij daar waar mogelijk circulaire principes toe
- Herinrichten van de Dorpsstraat midden in Enter

Wij zien de Omgevingswet als kans als het gaat om het samen met inwoners vormen van een visie, waarin de fysieke leefomgeving nadrukkelijk verbonden is met verschillende thema's.

Fysieke veiligheid

We doen er alles aan om de (spoor)wegen in en rondom Wierden veiliger te maken, door snel en langzaam verkeer te scheiden als dat nodig is. Om duidelijk te maken hoe we de mobiliteit in de gemeente verder vorm willen geven, actualiseren wij de komende periode het gemeentelijke mobiliteitsplan. Onderdeel hiervan is onder meer het onderzoeken van de verkeersdruk van zwaar vrachtverkeer (zoals bij de 'Brandput' in Enter). Ook kijken we samen met inwoners en ondernemers naar betere signaleringen (soms minder, soms meer of vernieuwende) en is er aandacht voor het gedrag van weggebruikers.

Wij kiezen voor:

- Een nieuw mobiliteitsplan dat samen met inwoners, ondernemers en de gemeenteraad wordt opgesteld
- Onderzoek naar verkeersdruk en ver-

keersveiligheid, o.a. als gevolg van zwaar vrachtverkeer

- Inrichting 60-km wegen, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van landbouwverkeer

Binnen de gemeente wordt veel gefietst. Recreatief, maar ook van en naar scholen en werk. Veilige fietsroutes zijn van belang. Dit vergt een goede inrichting, goed onderhoud en passende verlichting van fietsroutes.

Wij kiezen voor:

- Reserveren (sparen) voor de aanleg van een vrijliggend fietspad langs de Ypeloweg en het onderzoeken van subsidiemogelijkheden daarvoor

De risico's als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor is voor ons een belangrijk onderwerp. Wij blijven daarom lobbyen voor vermindering van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor en blijven aandacht vragen voor openheid en transparantie hieromtrent.

Wij kiezen voor:

- Actieve lobby als het gaat om vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor door onze gemeente (vermindering en veiligheidsmaatregelen). Ook pleiten wij voor maximale openheid en transparantie over de gevaarlijke stoffen die worden vervoerd en de risico's die daarmee verband houden

Wij blijven aandacht vragen voor goede verbindingen naar Zwolle en het Noorden. De verbinding naar Zwolle zien wij op termijn als een volledige A35 / vier-baansverbinding. De verbinding naar het noorden, de N36, moet wat ons betreft veiliger. Het is wenselijk deze verbinding op termijn ook als snelweg (A36) in te richten. Wij ondersteunen de lobby die daarvoor in de regio op gang komt.

Wij kiezen voor:

- Goede en veilige verbindingen naar Zwolle en het Noorden
- Ondersteuning van de lobby voor verbetering van de (veiligheid van de) N36 en omvorming tot snelweg

Financiële positie

De financiering van gemeenten door het rijk is aan herziening toe. Er is intussen sprake van een scheefgroei tussen verantwoordelijkheid en financiering. Uitvoering van rijksbeleid via het gemeentefonds heeft zijn grenzen bereikt. Wij gaan dit, in samenwerking met de regio en de provincie, actief onder de aandacht brengen in Den Haag.

De structurele kosten en opbrengsten in onze gemeente lijken op dit moment in balans maar door tekorten in het sociale domein (jeugd, Wmo en participatie) en noodzakelijke investeringen staat deze balans onder druk. De ruimte voor nieuw beleid is door deze ontwikkelingen de komende vier jaar beperkt, maar kan wellicht worden vergroot door bestaande activiteiten nogmaals tegen het licht te houden. Helderheid, niet alleen richting de raad, maar ook richting inwoners, over de financiële positie van de gemeente is daarom een eerste vereiste.

Wij kiezen voor:

- Een financieel gezonde gemeente
- Het op orde houden van onze financiën door een realistisch financieel beleid te voeren waarbij structurele kosten worden gedekt uit structurele opbrengsten
- De gemeentelijke belastingen slechts te verhogen met het inflatiepercentage
- Aanpassing van de onroerende zaak belasting (OZB) is alleen bespreekbaar als het aantoonbaar noodzakelijk is voor een eerlijker verdeling van de lasten en opbrengsten en het direct ten goede komt aan de plaatselijke samenleving. Ook bekijken wij de OZB altijd in relatie met de totale gemeentelijke lastendruk voor inwoners. Aan inwoners maken wij duidelijk waarvoor de verhoging is bedoeld
- Een buffer in de algemene reserve die is bedoeld voor calamiteiten en die niet mag worden ingezet om de begroting sluitend te maken. Verder houden we buffers aan voor risico's in de grondexploitatie en in het sociale domein

- Het actief en begrijpelijk informeren van onze inwoners en ondernemers over de financiële status en positie van onze gemeente
- Een lobby richting Den Haag over de onbalans tussen het groter geworden gemeentelijke takenpakket en de beschikbare middelen vanuit gemeentefonds

Investeren in projecten

Hoewel de financiële ruimte daarvoor beperkt is, willen wij de komende periode ook investeren in projecten. Voor ons heeft de herinrichting van de Dorpsstraat Midden in Enter prioriteit. Wanneer er meer financiële ruimte ontstaat willen wij reserveren voor / investeren in een goede binnensportaccommodatie ter vervanging van het gymlokaal aan de Wilhelminastraat (deze periode), een vrijliggend fietspad langs de Ypeloweg (deze periode), voorzieningen in de A1 zone, waaronder een geluidscherm (sparen voor realisatie na 2022) en nieuwe huisvesting voor basisscholen in Enter (na 2022).

Dit betekent:

- We gaan op zoek naar financiële ruimte in bestaand beleid
- We gaan actief op zoek naar andere vormen van financiering
- Herinrichting van de Dorpsstraat midden in Enter heeft prioriteit
- De Passie staat in Wierden en heeft recht op permanente huisvesting. Omdat de bouwkosten harder stijgen dan de rijksvergoeding die Wierden ontvangt zal een aantal jaren gereserveerd moeten worden om de nieuwbouw te kunnen realiseren met de beschikbare rijksmiddelen
- Reserveren voor / investeren in een goede binnensportaccommodatie ter vervanging van het gymlokaal aan de Wilhelminastraat
- Reserveren voor / investeren in een vrijliggend fietspad langs de Ypeloweg
- Reserveren voor / investeren in een nieuwe huisvesting voor basisscholen in Enter
- Reserveren voor / investeren in voorzieningen in de A1 zone

Nieuw Enter Wierden
Resultaat, Duidelijkheid en Zorgzaam

NEW

CDA
Wierden-Enter